

לשאלות בני נוער בכל הנושאים
"חברים מקשיבים" בכל ערב,
טל' 1599-5000-54
מכתובת: makshivim.org.il

בלבולים באמונה

הרב יוני לביא - מנהל מוקד 'חברים מקשיבים'

במקביל, מומלץ לקיים 'עשה לך רב' ולמצוא מישהו מתאים ונגיש שיוכל להיות כתובת לשיחות בעל פה ולשאלות על מה שלמדת.

סבבה, הרב. ובכל זאת, יש מצב לתת לי על רגל אחת תשובה לגבי כמה טענות מפורסות האתאיסטים שעשו לי בלגן במחשבה? 😊

אפשר לנסות ובלבד שתבין שהתורה והאמונה שלנו גדולות מכדי שאפשר יהיה 'לסמס' אותן בכמה מילים. אין תחליף ללימוד רציני, שיטתי ומעמיק! אתה רוצה בינתיים נקודות למחשבה על הטענות שמטרידות אותך? בוא ננסה.

תודה!!! מישהו טען שם כך: 'פעם, כשהאנושות הייתה פרימיטיבית ואנשים לא הבינו איך העולם פועל - בני אדם היו חייבים את אלוקים כדי להסביר את הכול. אבל היום אנחנו כבר לא זקוקים לזה. אנחנו יודעים שיש תהליכים טבעיים ויש את המדע המתפתח דווקא בגלל שאנו מבינים שהוא לא דוחק את המשוואה של העולם'.

יש כאן טעות יסודית בהבנה. שים לב: חוקי הטבע אינם 'תחליף' לאלוקים אלא רק 'תיאור' של האופן שבו הוא פועל ביקום. ממילא, אלוקים אינו עוד 'גורם במשוואה'. הוא זה שיצר אותה. כאנשים מאמינים אנחנו שמחים מאוד על המדע המתפתח דווקא בגלל שאנו מבינים שהוא לא דוחק את הרגליים של אלוקים, אלא להפך, חושף את תבונתו האיך-סופית.

אוקיי, תודה 👍. עוד טענה שעלתה שם: "יש אלפי דתות בעולם, ומשום מה מאמיני כל דת בטוחים שרק הם צודקים וכל השאר טועים".

באותה מידה אפשר לומר: "יש אלפי דתות בעולם, ומשום מה האתאיסטים בטוחים שרק הם צודקים וכל השאר טועים...". זה שיש דעות שונות בנושאים שונים לא אמור למנוע מאדם להחזיק בדעתו כל עוד הוא מסוגל לבסס אותה ולהגן עליה. בדרך אגב נעיר שאמונה דתית אחת לא שוללת בהכרח את אמיתותן של הדתות האחרות, אלא יכולה להתייחס אליהן כאל אמיתות חלקיות או עקומות, בניגוד לאתאיסט שמתיהר ומתימר לשלול כל אמונה ודת באשר היא.

מישהו שם טען עוד ש"אנשים מאמינים בגלל שהדת משרתת עבורם צורך פסיכולוגי כלשהו, כמו משמעות לקיום, שחרור מהפחד מהמוות, דמות אב כול יכולה וכדומה".

ואולי אנשים כופרים דווקא כי הכפירה משרתת אצלם צורך פסיכולוגי כלשהו כמו ביטול העכבות המוסריות, שחרור מהפחד מהמשפט אחרי המוות, הרצון בהפקרות מינית וכדומה? במילים אחרות, הטיית פסיכולוגיות אפסריות לכל הכיוונים. אין הצדקה לייחס אותן דווקא למאמינים יותר מאשר לכופרים. אם יש טענות ענייניות - בוא נדון ונתווכח עליהן בלי לברוח להאשמת הצד השני ב'בעיות פסיכולוגיות'.

נשמע הגיוני 😊. עוד טענה: "יש ביקום מיליארדי גלקסיות וטריליוני כוכבים. באמת נראה לכם שאכפת לכם מהשיכה זה שהרגל שלי עוברת בכמה סנטימטרים את קצת הגג? ובכן, מסתבר שכן. דווקא בגלל גדלותו האיך-סופית של אלוקים אין משהו שהוא קטן מכדי לעניין אותו או מלהיות קשור אליו. נכון, היקום גדול מאוד. אבל בעבור אלוקים הכול יכול, גלקסיה אינה שונה מטיפה קטנה של מים, ואין סיבה לחשוב שהגודל הפיזי הוא זה שקובע חשיבות. דרך אגב, זה לא אומר שאין לאלוקים עסקים כלשהם בשאר היקום שאינם ידועים לנו. עידן, נצטרך לסיים פה הפעם. אם דיונים מהסוג הזה מעניינים אותך אמליץ בחום על הספר 'פשוט להאמין' של משה רט, שחלק מהטיעונים הנ"ל לקוחים ממנו. אבל העיקר - ללמוד ולהעמיק באמונה. זה דורש השקעה אבל היא משתלמת בהחלט!

אהלן, הרב, שליחה שאני נופל עליך ככה אבל הסתבכתי לגמרי... 😞

מצטער לשמוע. מה קרה?

קוראים לי עידן ואני בן 15, ולמרות שאני מבית דתי ולומד בבית ספר דתי בתקופה האחרונה איבדתי לגמרי את הדרך. האמונה שלי מתפרקת לרסיסים 😞 ואני כבר לא בטוח בשום דבר יותר.

מה לדעתך גרם לזה? קרה משהו מסוים שגרם לבלגן? נפגשת עם מישהו שערער את האמונה שלך?

לא מישהו ספציפי. אתר באינטרנט. הגעתי אליו לגמרי במקרה דרך וטיוב, כשנתקלתי בסרטון עם שני חברים שראים מאוד חכמים ויודעים שתקפו את התורה שבעל פה מכל הכיוונים. הם טענו שהיא בכלל לא משמיימת אלא הרבנים המציאו אותה כדי להשתלט על האנשים. משם הגעתי לאתר שלהם, ודרך זה התגלגלתי בכמה הקלקות לפורום של אתאיסטים ששם כבר לגמרי הפילו אותי לקרשים. הפציצו בטענות נגד האמונה שלא ידעתי אפילו איך להתחיל לענות עליהן... 😞

טוב שאתה פונה ושואל, עידן, ולא מתבשל עם זה בתוכך. האתר שעליו אתה מדבר שייך בכלל ליהודים למען ישו (Jews for Jesus), כת תימהונית שמנסה בדרכים מיסיונריות להשפיע על יהודים להאמין באלוהותו של ישו הנוצר. אחד המצעעים לכך הוא תקיפת התורה שבעל פה והרבנים. אם תכתוב בגוגל: '10' העובדות שהיהודים המשיחיים לא רוצים שתדעו' תמצא מאמר תמציתי שמסכם את השיטה שלהם ואת ההתמודדות איתה. פורום האתאיסטים הוא סיפור אחר, שדורש התמודדות בפני עצמה. רק דבר אחד אני חייב לשאול אותך, עידן. עד שאתה מתעסק בכפירה, אילו ספרי אמונה למדת עד היום?

לא נעים לומר, הרב, אבל אף אחד 😞. בעצם אחד כן. בתשעה באב האחרון חיפשתי דרך להעביר ת'זמן אז קראתי קצת איזה ספר באמונה, לא זוכר כרגע את השם שלו...

תן לי להבין, יקירי - אתה רוצה לומר שבשנה האחרונה הקדשת מזמנך הפנוי 137 שעות לשחק כדורסל, 412 שעות להתכתבויות בווצאפ, 1,230 שעות לצפייה בסרטים, סדרות או סתם גלישה אקראית באינטרנט, אבל הזמן היחיד שהקדשת ללימוד אמונה היה כמה שעות בתשעה באב בספר שאתה אפילו לא זוכר את השם שלו!?

חחחחחחחחחח 😂 פדיחה מטורפת לומר, אבל כן.

טוב, אז אולי צריך להגיד תודה ליהודים המשיחיים ולא אתאיסטים שבזכותם אתה פותח קצת את הראש כדי לחשוב ולברר את הדבר הכי חשוב בחיים שלך - הדרך שאתה צועד בה והאמונה שאמורה להוביל אותך במסע החיים.

אתה צודק לגמרי. אני חייב לקחת את עצמי קצת יותר ברצינות בקטע הזה. אם תיתן לי המלצות לספרים אני מוכן להשקיע בזה קצת יותר, אבל כרגע אני מרגיש שאני פשוט טובע בבלבולים. קשה לי לפתוח את הסידור בבוקר ולהתפלל 🙏 כשכבר לא ברור לי מי נמצא בצד השני להקשיב לי... דרך אגב, נזכרתי מה קראתי בתשעה באב: 'בגן האמונה'.

את הספר 'בגן האמונה' כתב הרב שלום ארוש מברסלב לפני כמה שנים, אך עולם האמונה היהודי מתחיל לפני אלפי שנים וכולל אין-ספור ספרים שכתבו גדולי ישראל בכל הדורות. במפורסמים שבהם (את חלקם תלמד בשיעורי מחשבת ישראל בבית הספר, אבל אל תבנה רק על מה שילמדו אותך שם): ספר הכוזרי של רבי יהודה הלוי, 'אמונות ודעות' של רב סעדיה גאון, 'מורה נבוכים' שכתב הרמב"ם, ספרי המהר"ל, הרמח"ל, הרב קוק ועוד ועוד. בעשרות השנים האחרונות נכתבו ספרים רבים בשפה ובסגנון של הדור שלנו, ובתוכם בוודאי תוכל למצוא כאלו שיעזרו לך לבנות את האמונה שלך ולקבל תשובות לשאלות.

סידרת וידאו מיוחדת לנוער על שאלות היסוד של החיים.

מה זאת אמונה ואיך מגיעים אליה? בשביל מה צריך בכלל מצוות? למה קשה לנו להתפלל? ועוד. חפשו 'בניין אמונה' באתר 'מילה טובה'

מי היה מאמין?!